



LEERLIJN	
Titel	Thematische Leerlijn Fotografie en Muziek De thema's sluiten o.a. aan bij de Da Vinci methode.
Ontwikkeld door	 



ALGEMEEN	
Titel activiteit	Geweldig groots
Groep	Groep 7
Soort activiteit	Fotografieles / met de focus op het begrip 'mens in beeld'
Plaats	School
Duur	120 minuten
Rolverdeling	De leerkracht geeft de les
Leergebied	Kunstzinnige oriëntatie
Discipline	Fotografie / digitale media
Thema	Vikingen / vertaal in 'Geweldig groots'
Omschrijving van de activiteit	In deze les bespreken de kinderen hoe het moet zijn geweest toen de Vikingen in Nederland kwamen. Ze onderzoeken hoe je belichting in de fotografie kunt gebruiken om iets extra indrukwekkend te maken. De kinderen maken een foto van zichzelf waarop ze indrukwekkend overkomen en waarbij ze gebruik maken van houding, camerapositie, belichting en compositie. Ze bespreken het eigen werk en dat van hun groepsgenoten.
Plaats in de reeks	Dit is een fotografieles die past bij het thema 'Vikingen'. Bij dit thema is ook een muziekles beschikbaar.
Mogelijkheden	Verzamel de resultaten van het werk van de leerlingen. Maak een expositie of een (digitaal) fotoboek na afloop van de les(sen).
Leeropbrengst	<p>SLO kerndoelen 54 / 55</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kinderen kunnen beelden gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren. - De kinderen passen opbouw, ordening, evenwicht en betekenis toe. - De kinderen kiezen bewust voor de plaatsing van objecten en figuren op het vlak. - De kinderen kunnen een foto van een zichzelf waarop ze indrukwekkend overkomen, waarbij ze gebruik maken van houding, camerapositie, belichting en compositie. - De kinderen kunnen reflecteren op het eigen werk en dat van hun groepsgenoten. - De kinderen bespreken ideeën, plannen en keuzemogelijkheden voor het maken van een indrukwekkende foto.

UITVOERING	LES
Tijdspad	<p>Totaal: min. 120 minuten Oriënteren: 20 minuten Onderzoek: 40 minuten Opdracht: 45 minuten Reflectie: 15 minuten</p> <p>Dit tijdspad kunt u naar eigen inzicht aanpassen of verlengen.</p>
Vorbereiding	<p>Bestudeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesactiviteiten • Geweldig groots PO7 (presentatie) <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digibord • Fotocamera's of iPads/ tablets voor het maken van foto's* • Kabel om de foto's over te zetten naar de computer <p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optioneel: Een lichtbron per groepje, zoals een lamp, zaklamp of bouwlamp. <p>Tip: Voeg eventueel eigen afbeeldingen en video/muziekfragmenten toe die aansluiten bij het onderwerp en de interesses van de kinderen.</p> <p>* Zorg voor voldoende fotocamera's/ iPads/ tablets. De kinderen kunnen per groepje van 3 werken met 1 apparaat of rouleren indien er minder apparatuur beschikbaar is.</p>
Oriënteren	<p><u>Start met een gesprek</u> over het thema 'Vikingen'.</p> <p>Laat de kinderen vervolgens eigen ideeën formuleren en associëren op het onderwerp 'Geweldig groots'.</p> <p><u>Start de presentatie:</u> 'Geweldig groots PO7 (presentatie)'.</p> <p>Toon afbeelding 1. Stel vragen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wie waren de Vikingen? - Waar kwamen de Vikingen vandaan? - Hoe kwamen Vikingen naar Nederland? - Hoe zou het voor Nederlanders zijn geweest toen ze voor het eerst Vikingen zagen? Waarom denk je dat? <p>Ter informatie: De Vikingen waren het deel van de Noormannen die vanuit Scandinavië naar Europa op rooftocht gingen. De Vikingen waren de Noormannen die via de zee naar Europa voeren in Vikingschepen. De Vikingen zagen er anders uit dan de Nederlanders en waarschijnlijk waren ze heel groot en bepakt met wapens, ze moeten dan vast ook heel indrukwekkend overgekomen zijn geweest voor de Nederlanders toen die voor het eerst Vikingen zagen.</p> <p>Toon afbeelding 2. Stel vragen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe zien de Vikingen eruit? - Wat maakt de Vikingen indrukwekkend?

- Vanuit welke hoek zie je de Vikingen?
- Wat kun je vertellen over de houding van de Vikingen? Hoe staan ze?

Ter informatie:

De Vikingen op deze afbeelding zijn groot en breed. Ze dragen een cape en wapens. De foto's zijn een beetje vanaf onder gemaakt, daardoor lijken ze nog groter en indrukwekkender. Ook hun houding helpt daarbij mee, ze staan rechtop, met de schouders naar achter en de borst naar voren, hun voet iets voor de ander (en iets hoger) en een hand in de zij. (Laat eventueel de kinderen de houding voordoen).

Toon afbeelding 3.

Stel vragen als:

- Wie weet wie dit is?
- Zou hij belangrijk zijn? Waarom denk je dat?
- Hoe kijkt hij?
- Vanuit welke hoek is de foto gemaakt?

Ter informatie:

Vaak worden mensen met een belangrijke functie ook iets van onderaf gefotografeerd. Je noemt dat camerastandpunt ook wel het kikvorsperspectief. Je maakt de foto alsof je zo klein als een kikker bent. Op deze afbeelding zie je de oud president van Amerika, Barack Obama. Hij kijkt heel serieus en een beetje omhoog.

Toon afbeelding 4.

Stel vragen als:

- Welke van deze 2 mensen ziet er indrukwekkender uit?
- Waardoor zou dat volgens jou komen?
- Wat is het verschil in de hoek waar vanuit de foto's zijn genomen?
- Van welke kant komt het licht in de afbeeldingen? Waar zie je dat aan?

Ter informatie:

Je kunt bij het maken van een foto spelen met het camerastandpunt om iets of iemand er indrukwekkender uit te laten zien. Zo lijkt is de linker foto iets van onder genomen en de rechter foto iets van boven. Door ook van onder of van boven te belichten kun je iets nog indrukwekkender (of niet) laten lijken.

Toon afbeelding 5.

Stel vragen als:

- Wie zou meer onder de indruk zijn? De grote of de klein hond? Waarom?

Ter informatie:

De grote hond bekijkt het kleine hondje recht van boven, omdat hij van boven kijkt (vogelperspectief) lijkt het kleine hondje nog kleiner dan hij al is. Het kleine hondje bekijkt de grote hond van onderaf, doordat hij omhoog kijkt (kikvorsperspectief) lijkt de grote hond voor het kleine hondje nog groter en indrukwekkender.

Toon afbeelding 6.

	<p>Stel vragen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is er gedaan op deze foto om deze jongen indrukwekkend te laten lijken? - Wat kun je vertellen over de houding? - Wat kun je vertellen over het camerastandpunt? - Waar komt het licht vandaan? - Hoe kijkt de jongen? - Hoe zou de foto gemaakt zijn? <p>Ter informatie: De jongen is van onderaf gefotografeerd en neemt een houding aan waardoor hij stoer en zelfverzekerd lijkt. Zijn armen zijn over elkaar, hij staat rechtop en zijn schouders zijn naar achteren. Degene die de foto heeft gemaakt stond waarschijnlijk onderaan een trap of lag misschien wel met zijn buik op de grond.</p>
Onderzoek	<p><u>Houding:</u> Vertel: Doe deze opdracht in tweetallen. De een beeldt iemand uit als een standbeeld en de ander probeert dit na te doen. Doe het zo precies mogelijk na. Ik noem de onderwerpen op die jullie uitbeelden, bedenk goed of je iets nog indrukwekkender of juist niet kunt laten zien. Wissel bij elk onderwerp met uitbeelden en nadoen.</p> <p>Noem onderwerpen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een superheld. • Een profvoetballer. • Een heel klein muisje. • Een oud omaatje/ opaatje. • Een koning. • Een Viking. • Een rapper. • Enz. <p><u>Groot en klein:</u> Leg uit aan de kinderen hoe ze kunnen scherpstellen en hoe ze een foto kunnen maken. De kinderen kunnen per groepje van 3 werken met 1 apparaat of rouleren indien er minder apparatuur beschikbaar is.</p> <p>Fotografeer voorwerpen van boven (vogelperspectief) en van onder (kikvorspectief). Kijk hoe je iets wat heel klein is heel groot kun laten zijn en andersom. Probeer iets van zo laag mogelijk en zo hoog mogelijk te fotograferen. Misschien moet je iets wel op een stoel zetten of moet je juist zelf op een stoel gaan staan. Kun je nog iets anders bedenken hoe je iets van nog lager of hoger kunt fotograferen? Bespreek nadien de resultaten.</p>
Opdracht	<p>Geef <u>een instructie</u> over het bedienen van de camera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertel met welke 'knop' je de foto maakt. • Laat zien waar je de foto op de camera bekijkt. • Leg uit hoe je werkt met het kader op de camera. Staat alles wat je op de foto wilt in beeld? Door de camera dichterbij te houden of een stapje achteruit te doen kun je andere dingen in beeld brengen. • Gebruik het begrip compositie. Laat de kinderen nadenken over de plaatsing van wat ze gaan fotograferen • Besteed aandacht aan scherp stellen. Leg uit dat je scherpe foto's

	<p>krijgt door de camera stil te houden door het gebruik van een statief of stabiele ondergrond.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertel dat mensen die bewegen onscherp kunnen worden op een foto, maar dat je dat ook met opzet kunt doen (bijvoorbeeld om beweging te laten zien). • Leg uit dat je licht nodig hebt om te fotograferen. Hoe meer licht er is hoe meer scherper je foto wordt. Tegenlicht zorgt voor donkere silhouetten. Vertel dat je extra lichtbronnen kunt gebruiken om iets uit te lichten of om extra schaduwen te creëren. • Benadruk het gebruik van verschillende camerastandpunten. Je kunt een foto van boven, onder, dichtbij of veraf maken. <p>Tip: Gebruik zo min mogelijk de zoomfunctie. De kwaliteit van de foto gaat achteruit.</p> <p>Werk in groepjes van 3 tot 4 kinderen. Eén kind maakt de foto en de rest gaat op de foto. Maak een foto waarop je indrukwekkende Vikingen uitbeeldt. Bedenk en overleg goed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe je gaat staan. • Wat je houding is. • Vanuit welke hoe de foto gemaakt gaat worden. • Hoe je gaat kijken. • Wat je verder nog nodig hebt voor de foto. • Optioneel: Vanuit welke hoe het licht gaat komen, gebruik hiervoor de lichtbron. <p>Probeer zo indrukwekkend mogelijk over te komen op de foto en zorg dat je niet allemaal recht naast elkaar op de foto staat. Hoe kun je gaan staan om de foto spannend te houden? Als de foto gemaakt is bekijk je samen de foto en overleg je wat er nog beter kan. Je kunt dan als het nodig is de foto nog een keer maken.</p>
Reflectie	<p>Bespreek zowel het proces als de inhoud van deze les. Stel bijvoorbeeld de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat heb je geleerd over hoe je iemand indrukwekkend kan laten overkomen? - Hoe is het licht in de foto gebruikt? - Wat heb je geleerd over het maken van een foto?
Reflectie op het thema	<p>Waar kun je nog meer foto's van maken als je denkt aan het thema 'Vikingen'?</p> <p>Thuis kunnen/mogen de leerlingen hier ook mee aan de slag.</p>